

ANMELDELSER

ELSE KORNERUP: *Graf Edouard Romeo Vargas. Carl Grosse. Eine Untersuchung ihrer Identität.* 142 S. ill. 1954. Munksgaard.

Mellem de ikke saa faa Udlændinge, der under Napoleonstidens Storme søgte Ly i Frederik VI.s Danmark, var der enkelte med fornemme Titler og prangende Navne. Grev EDOUARD VARGAS-BEDEMAR, der fra 1809 fandt sit endelige Tilflugtssted i vort Land, og for hvem Hoffet og de højeste Kredse aabnede sig, kunde pege paa sin spanske Adel og sit Ridderkors som Medlem af Malteserordenen; han traadte i personligt Venskabsforhold til Tronfølgeren, Prins Christian Frederik, hvis mineralogiske Interesser han delte, og hvis Samlinger han forøgede under sine store Rejser, og han naaede ikke blot dansk Kammerherretitel og høje danske Ordener, men blev endog 1842 Møstings Efterfølger som Chef for det naturhistoriske Museum.

Var denne Mand en helt anden, end han gav sig ud for at være? Denne Tanke har især i de senere Aar vundet stadig større Indpas. Er Grev Vargas i Virkeligheden identisk med en vis borgerlig tysk Studiosus, Lægesøn fra Magdeburg ved Navn CARL FRIEDR. AUGUST GROSSE, kendt, men ingenlunde anset, som Forfatter af tredje Rang i Sturm- og Drangtidens hensynsløst urolige Manér? Og hvorledes har det været muligt at gennemføre et saadant Hamskifte saa at sige for aabent Tæppe, uden at Fortiden indhentede ham?

Dette fængslende Problem, hvis Løsning har baade personalhistorisk og litteraturhistorisk Interesse, har Fru ELSE KORNERUP taget op til indgaaende Drøftelse i en mønsterværdig Monografi, Resultatet af adskillige Aars grundige Studier. Den har alle Dyder: metodisk Sikkerhed og kritisk Besindighed, suveræn Beherskelse af det vidtspredte, trykte og utrykte Kildemateriale, hvor ingen Ulejlighed er skyet for at indsamle dette i en saa fuldstændig Grad som overhovedet muligt, dertil en forbavsende Fortrolighed med Samtidens Litteratur. Fru Kornerup gennemgaar omhyggeligt de to Forfatteres Biografi, der rummer mange og store Gaader; en Gennemgang, der tydelig viser, at Vargas netop først træder frem i Dagens Lys, da Grosse sporløst forsvinder i Mørket. Hun sammenligner baade sprogligt og indholdsmæssigt deres Skrifter, som foruden visse Overensstemmelser dog udviser tydelige Forskelle mellem den plumpe Students og den elegante Verdensmands Emnevalg og Stil. Uimodsigeligt godtgøres det, at intet af de tre Dokumenter, Vargas har paa-beraabt sig: Daabsattesten fra Kiel, Adelsdiplomet fra 1772, Slægtens Stamtræ, kan staa for en nærmere Kritik. Patentet som Malteserridder er dernæst et oplagt Falsum. Alt skulde altsaa ligge klart. Men Bogens store Fortjeneste

er dens Forsigtighed. Fru Kornerup nøjes med at pege paa *Sandsynligheden* af, at Vargas er den samme som Grosse; den afgørende Dom kan her, som det saa ofte sker, paa Grund af Bevisets Stilling ikke afsiges.

Læseren følger med Spænding den minutløse Udredning af det spegede Væv af Traade. Naar han er ved Vejs Ende, har han ganske vist ikke faaet det endelige Svar paa det Spørgsmaal, Undersøgelsen drejer sig om, men til Gengæld har han faaet et mærkeligt Indblik i en Eventyrers Psykologi, og der er oprullet et fængslende Tidsbillede fra en af de mest romantiske Perioder i den nyere Tids Historie.

H. TOPSØE-JENSEN.

J. P. TRAP: *Danmark*. Femte udgave. G. E. C. Gads Forlag. 1953-54. III, 1: *Frederiksborg amt*, III, 2: *Holbæk amt*. Redigeret af NIELS NIELSEN, PETER SKAUTRUP, POVL ENGELSTOFT.

Det gælder for Trap som for alle andre aktuelle håndbøger, at de kun ved stadige nyudgaver beholder deres værdi – den topografisk-statistiske beskrivelse har jo et levende, stadigt fluktuerende stof til genstand og må følgelig stadig à jour-føres for at opretholde værket's nytteværdi, samtidig med at de tidligere udgaver aldrig helt mister deres interesse som led i den historiske udviklings beskrivelse. Også for det rent historiske stof gælder kravet om en ny udgave i hver generation til en vis grad; forskningen er i stadig virksomhed, nye resultater, omvurderinger og nyfund nødvendiggør en kritisk revision også af de rent historiske oplysninger. Det er da med stor tilfredshed, at man hilser det initiativ, G. E. C. GADS FORLAG nu har taget til for femte gang at udsende den klassiske Danmarksbeskrivelse, og ikke mindre, at man har valgt denne gang i modsætning til tidligere, hvor en enkelt redaktør havde hele ansvaret, at lægge redaktionen i hænderne på et sagkyndigt udvalg – en geograf, en sprogmand og en historiker – som hver for sig med deres specielle fortrolighed med emnet kan sikre de enkelte elementers ligelige og forsvarlige behandling. Virkningerne er mærkbare allerede i anslaget – den systematiske samling og opdeling af stoffet og den gennemførte fordeling af de enkelte stofgrupper til specialkyndige medarbejdere.

Den plan, som værket bibeholdt endnu i fjerde udgave (1920-32), er da nu tildels sprængt, men ændringen er betinget af udviklingen, nødvendiggjort ved den enorme omformning af det danske samfunds struktur og af forskningens stedse kildekritisk bedre funderede resultater, som det århundrede har været vidne til, der er forløbet, siden kabinetssekretæren JENS PETER TRAP 1858-62 udsendte den første udgave – omtrent et sekel efter at Pontoppidans Danske Atlas var begyndt at udkomme. Kvantitativt er udgaverne præget af en stadig vækst; det gælder ikke mindst den nu foreliggende, hvor de to udkomne amter fylder 592 sider imod fjerde udgaves 393, altså en omfangsførelse på ca. 50 pct., betinget som nævnt dels af udviklingen i samfundet, dels af de enkelte forskningsgrenes stadigt dybere gående borer. Denne store stofførelse har ganske naturligt tvunget redaktørerne til at

søge stoffet mere koncentreret – derfor den store udvidelse af amtsindledningerne, hvor hovedlinjerne i det mangfoldigt brogede stof med held er trukket op. Disse oversigter er ledsaget af overskuelige kort over landskabstyperne og befolkningens fordeling, foruden af de almindelige topografiske amtskort, som unægtelig ved den anvendte farvelægning virker klarere og mere overskuelige end forrige udgaves, hvor de enkelte herreder var markerede ved afvigende farver. Medens disse kort må betegnes som en værdifuld forbedring i forhold til tidligere, gælder dette beklageligvis ikke sognekortene – de er stadig lige uoverskuelige; den lettelse i billedet, der er foretaget i signatureerne, modvirkes af det større antal stednavne. Det er naturligvis en fordel, at sognekortene rummer flere navne end før, men det er alligevel et spørgsmål, om disse sognekorts nytteværdi står i noget rimeligt forhold til den plads, de optager.

Værdien af de geografisk-statistiske som af de sproglige artikler skal ikke bedømmes på dette sted – anmelderen kan dog ikke tilbageholde en bemærkning om den fornøjelse en også aldeles læg læser har f. eks. af de store samlende oversigter over amtens geologiske udvikling; man ser på denne baggrund med andre øjne på naturskønhedernes vekslen – de får et langt historisk perspektiv, som uddyber den rent umiddelbare glæde ved landskabets former og farver.

Af det rent historiske stof har ikke mindst det arkæologiske og arkitekturhistoriske vundet ganske betydeligt i sammenligning med, hvad der er præsteret i de tidligere udgaver. De nu foreliggende bind er i meget høj grad prægede af Nationalmuseets systematiske og intensive forskningsarbejde i de sidste generationer, og museets embedsmænd udgør da også en talstærk minoritet af medarbejderstaben.

For personalhistorikeren er det jo imidlertid i første række kirke- og herregårdsbeskrivelserne, der har interesse; der ligger i disse artikler gemt et overordentligt righoldigt personalhistorisk stof, men desværre er det vel nok på dette område, at forbedringerne er mindst mærkbare, selvom der er sket fremskridt også her. Sålænge „Danmarks Kirker“ endnu mangler størsteparten af landet, er det imidlertid mindre tilfredsstillende at få at vide, at der i en kirke er 4 eller 13 gravsten, af hvilke den ældste er lagt over NN – i hvert fald præstestene kunne gerne have været nævnt. Man kunne også have ønsket formen „NN og hustru“ afløst af oplysninger om, hvad hun hed (f. eks. s. 491, gravmæle i Drøsselbjerg kirke over justitsråd H. G. FAITH og hustru, eller s. 183, DIDRIK FRIIS (af Arlevad) (i l. 4 Diderik Friis, i l. 15 Didrik Friis (af Arlevad)) og hustru Mette – hun hed METTE HANSDATTER MYNDEL). Herregårdsbeskrivelserne har det på samme måde og er iøvrigt ligesom tidligere udgavers overordentlig ujævne med hensyn til, hvad der meddeles om ejerskifter; i nogle tilfælde kan besidderrækken være næsten fuldstændig, som f. eks. Farumgård (s. 265), der er nogenlunde hel, men hvor man dog gerne ville have haft oplysning om, hvornår jægermester EINAR SEHESTED afhændede den (det var i 1906) – i andre tilfælde er der meget store huller i rækken; det gælder, såvidt et almindeligt indtryk dækker, ikke mindst ejer-

skifterne i mere moderne tid, de synes gennemgående ret stedmoderligt behandlede. Hvorfor man får hele rækken af lensmænd f. eks. på Holbæk slot (s. 347), men ikke nogen tilsvarende liste for det dog ikke mindre vigtige Kronborg len, forstås ikke fuldt ud; noget andet er, at det kunne være rimeligt at indskrænke sig til kun at nævne de mere betydende lensmænd og sådanne, hvis navne og våben forekommer hyppigere i omegnens kirkebeskrivelser; skal man bruge de fuldstændige lister, vil man jo alligevel gå til Erslev straks. Noget overflødig – når stoffet skal begrænses – forekommer også listerne over amternes politiske repræsentanter siden den grundlovgivende rigsforsamling – de haves dog også fuldstændigt i mere nærliggende opslagsværker. Derimod hilser man med glæde oplysningerne i de enkelte sogne om, hvilke mere kendte personligheder, der er født eller begravet det pågældende sted.

At ønsket om større udførlighed i ejerlisterne ikke kan opfyldes uden et betydeligt – og helst systematisk foretaget – efterforskningsarbejde, er ganske klart; det er ikke umiddelbart indlysende, at man, for at tage et anmelderen nærliggende eksempel, i Hans Berner Schilden Holsten's Slægtebog (I,2, S. 607 f.) kan få suppleret oplysningerne om Sandviggårds ejere. 1741 blev der gjort indførsel i gården, som ved auktion 1742 blev købt af ULRIK KAAS' søn af første ægteskab kaptajn MALTE KAAS (skøde 1744), han solgte den 1747 til stedmoderens søn af første ægteskab sognepræst i Melby SØREN MATHIESEN DORN, som igen 1748 overlod den til moderen (der iøvrigt kun hed METTE SØRENSDATTER MATHIESEN, ikke som anført s. 80: Mette Marie), og hun solgte den endeligt 1751 (skøde 1752) til JOHAN LUDVIG ABBESTÉE; videre har det ikke ligget inden for det nævnte værks rammer at følge gården, men de bevarede skødeprotokoller muliggør yderligere supplerings.

Ligesom det er klart, at en dybere gående forskning på disse områder ville have betydet en stor gevinst for værket, er det indlysende, at en større udførlighed og nøjagtighed dels ville have forøget omfanget end mere, dels ville kræve en endnu større indsats fra medarbejdernes side, og at begge dele vil kræve penge og atter penge, men hertil er da at sige, at hvor prisværdigt det end er i en tid, der stiller store fordringer til de offentlige midler, at forlaget har ønsket at løse denne store opgave ved egne kræfter, så forekommer den dog at være af et så betydeligt omfang og en så udstrakt almen-kulturel betydning, at støtte fra staten eller videnskabelige fonds ikke ville have været unaturlig.

At et værk af dette omfang og denne karakter må have en vis fejlmargen er selvindlysende, og det skønnes ikke, at denne margin på noget punkt er trådt for nær, selvom visse unøjagtigheder gerne kunne have været undgået; som en sådan må det dog betragtes, at LORENZ TUXENS moder, der ligger begravet i Birkerød kirke (s. 136) kaldes Maren Tycho Tuxens – manden bar det sønderjyske fornavn Tucke, til hvilket Tuxen er patronym – ligeså at SIDSEL PARSBERG, gift med CLAUS SEHESTED (s. 450) bliver kaldt Signe – dette folkevisenavn forekommer vistnok ikke i det 17. århundredes danske navnestof; af andre incurier kan nævnes, at METTE ROSENKRANTZ, rigshof-

mesteren PEDER OXE's, s. 399 er blevet til Mette Oxe, og hvad værre er, at provsten JOHANNES JENSEN i Jørlunde (s. 250) gøres til søn af sognepræst sst. NIELS HANSEN MØLLER – det ville have smertet pastor CHRISTIAN JENSEN i Asminderød, der endnu hos Wiberg udlægges som provstens fader. Overraskende virker det unægtelig også s. 240 at læse, at rådmand HANS DAL har opsat et epitafium i Slangerup kirke over sig selv og sine to eftermænd i ægteskabet, præsterne JENS MORTENSEN PILT og CHRISTEN RASMUSSEN FABRICIUS samt over hustruen MARGRETHE RHUMANN – det er da naturligvis også, som det fremgår af indskriften, hende, der har sat det over de tre mænd, som hun alle overlevede. Det er vel sagtens opsat kort efter Christen Rasmussen Fabricius' død i 1615 og burde formentlig derfor have været nævnt før epitafiernes over borgmester HANS MIKKELSEN (1631) og rådmand JACOB CLAUSEN (1632); det kunne desuden i denne forbindelse have været oplyst, at HANS DAL døde 1591 og var rådmand i København (begge dele står i inskriptionen) og ikke i Slangerup, som man efter sammenhængen må gå ud fra. For at blive ved denne familie kan det iøvrigt bemærkes, at sognepræst i Lille Lyngby CLAUSEN RHUMANN ikke hedder Rhumann (s. 194).

Med dette sidste, der formentlig hidrører fra ligstenens indskrift, føres man ind på spørgsmålet om værkets navneformer. Som det synes, har de enkelte medarbejdere her ret frit spillerum, således at nogle artikler bevidst normaliserer formerne, medens andre holder sig mere eller mindre slavisk til epitafiernes, ligstens eller dokumenters navneformer; en forsigtig normalisering havde nok været at foretrække – anmelderen ser i hvert fald ingen rimelig grund til på den samme side (541) at nævne JØRGEN VIND dels i denne form, dels i formen Wind; havde det ikke været rimeligere, at lade Adelsleksikonets og Dansk biografisk Leksikons normaliserede navneformer ligge til grund i sådanne tilfælde? Rimeligt forekommer det også, om det var oplyst, at stenen i Holbæk kirke over fru Kirstine Tidemands (s. 335) dækker over KIRSTINE ANDERSDATTER PASSOW's grav. Når det samlede navneregister en gang skal udarbejdes, kan hun dog ikke anbringes under mandens navn, endsige under genitivformen.

Men kritiske bemærkninger vil jo altid kunne anføres – vigtigere er det at konstatere, at Traps nye udgave på en gang er en læseværdig bog og et overordentlig vigtigt hjælpemiddel også for personalhistorikeren. Mere end vejledende kan og skal en håndbog af denne art jo heller ikke være. Fra gammel tid indtager Trap en fremtrædende plads i den danske håndbogslitteratur – med 5. udgave er denne position yderligere hævdet og udbygget.

Og så har endda ikke billedstoffet været omtalt – med Gudmund Boesen og Jørgen Paulsen som redaktører er illustrationsmaterialet gennemgribende fornyet, men beklageligvis også her således, at man synes, der er for lidt. Gang på gang læser man i bygningsbeskrivelserne om ting, man kunne ønske at se afbildet, men det er klart, at økonomi og omfang sætter grænser; inden for de afstukne rammer synes linjen i illustreringen lykkeligt gennemført med overordentlig typiske eksempler.

ALBERT FABRITIUS.

SPØRGSMÅL

(Eventuelle svar bedes tilsendt redaktionen, der vil sende dem videre til spørgeren og offentliggøre dem i tidsskriftet).

KIELBECH

Sogneprest til Røken (Norge) hr. PEDER HANSEN KIELBECH døde 1702. Blandt hans arvinger nævnes halvsøster Karen Hansdtr. (død da) som havde været gift 1) med Henrik Isaksen, 2) med Barthold Stuve d. ældre, med hvem hun havde 1 søn og 7 døtre. (Br.nes geistl. Sk.prot. nr. 5 fol 1).

Henrik Isaksen og Barthold (Bertel) Stuve er vel de samme som nævnes P. H. T. I. 208 og 211, og førstnævnte vel den raadmand som nævnes i O. Nielsen: Kb.havns Hist. III. 243 f. – som delvis berigtiges av ovenst.

Kjendes forældre til denne raadmand Henrik Isaksens hustru Karen Hansdtr. hvis halvsøsken bruger familienavn Kielbech. Eller til vicekommandant Lucas Uters hustru Sophia Hansdtr. – Røkenprestens helsøster?

O. DELPHIN AMUNDSEN, Oslo.

LEISNER

Ifølge Weilbachs Kunstnerleksikon var kunstmaler PETER VILH. CARL KYHN gift med PETRINE PAULINE LEISNER, født i København 9/4 1821, dbt. Trin. 19/10 s. å. som datter af fuldmægtig Peter Leisner og hustru Pouline Sophie Rummelhoff, St. Kongensgade 68.

Oplysning om, hvor og hvornår nævnte fuldmægtig Peter Leisner er født og død, samt, hvem han er søn af modtages med tak af

fhv. godsekspeditor P. F. PARUP, Juelsminde.

SMÅ MEDDELELSER

TILFØJELSE

(13. R. I, 153-60).

En Biografi af Rektor Lorens Hanssen findes i Personalhistoriske Samlinger, udg. af Th. Hauch-Fausbøll, I, 258-62. Om et bevaret Miniatureportræt af Rektoren sst. S. 262.

BK.

TILFØJELSE TIL STAMTAVLE GEMYNTHÉ

(13. R. II s. 139-62).

- nr. 30. CATHARINA GEMYNTHÉ, † Kbh. 28. juli 1869, bgr. 4. aug. (Trin. Ass.), Denne havde med Jacob Bierring ud over de to nævnte børn (nr. 66 og 67) yderligere 3 døtre, som må tilføjes som:
- nr. 65a. HENRIETTE JACOBINE BIERRING, *Røde Vejrmølle (Herstedvester) 2. marts 1812, † Kbh. 23. aug. 1898, bgr. 29. aug. (Trin. Ass.) - Ugift.
- nr. 65b. ELISE AMALIE BIERRING, *Pilemølle (Torslunde) 23. dec. 1816, † Kbh. 21. dec. 1892, bgr. 27. dec. (Trin. Ass.). - Ugift.
- nr. 66a. CAROLINE HANSINE BIERRING, *Køge 11. dec. 1819, døbt der 2. jan. 1820, † Kbh. 5. sept. 1898, bgr. 9. sept. (Trin. Ass.). - Ugift.
- nr. 67. CHRISTINE LOVISE BIERRING, † Kbh. 5. maj 1905, bgr. 11. maj (Trin. Ass.) ~ Frederiksberg 15. april 1843 m. RASMUS PETER IPSEN, *Rønne 2. nov. 1815, døbt der 26. nov., † Utterslev 12. sept. 1860, bgr. 17. sept. (Trin. Ass.). Søn af styrmand Henrik Ipsen og Birgitte Marcher. - Terrakottafabrikant. Om dette ægtepar henvises iøvrigt til Dansk Biografisk Leksikon.
- nr. 105. Hustruens moder hed Elin Johansson.

ALFRED LARSEN.

SAMFUNDETS ANLIGGENDER

Bestyrelsen. Da formanden har ønsket at blive aflastet, bl. a. med hensyn til den stærkt øgede mødevirksomhed, valgtes administrator, dr. phil. ALBERT FABRITIUS i bestyrelsesmøde d. 9. juni til Samfundets næstformand.

I bestyrelsesmøde d. 16. september forelagde formanden en skrivelse fra museumsinspektør H. HJORTH-NIELSEN, hvori denne meddelte, at han på grund af alder ønskede at udtræde af bestyrelsen. Meddelelsen toges til efterretning, idet bestyrelsen bemyndigede formanden til at udtale en varm tak til museumsinspektøren for hans lange og trofaste arbejde for Samfundet. I samme møde valgtes sekretæren, afdelingsbibliotekar SVEN HOUMØLLER til fast medlem af bestyrelsen.

Medlemstallet. Følgende har indmeldt sig i Samfundet: Inspektør, cand. mag. P. FALKENBERG ANDERSEN, Nakskov, student HENNING ALF BERLE, kontorchef KNUD BIERFREUND, farvehandler SVEND BÜLOW-MÜLLER, chauffør EMIL CHRISTENSEN, Branderslev pr. Nakskov, lærer PALLE CHRISTENSEN, driftsleder C. H. CHRISTOFFERSEN, sekretær, frk. MARTA DEHN, kontorassistent TERJE ELIASSEN, Nakskov, bogholder JOHS. FREDERIKSEN, lektor, cand. mag. P. B. FREUCHEN, genealog THORVALD HATT, arkivar, cand. mag. HENNING HEILESEN, Viborg, overretssagfører AAGE JACOBY, fabrikinspektør CARSTEN JESSEN, Aabenraa, læge OLAF KIRSTEIN, gartner OTTO KRYCK, Nakskov, afdelingsleder HELGE MERSING, postmester E. H. C. MIKKELSEN, fru THORA NAHMENS, KURT PICZENIK, lærer E. REIMANN-PETERSEN, Kirke-Hyllinge, cand. jur. ERIK REITZEL-NIELSEN, overlærer, frk. LOUISE SKOVGAARD, dr. med. EGILL SNORRASON, ingeniør O. STEENBERG, tømremester KAI TJELLESEN, Espergærde, prokurist PETER ZIMMERMANN samt fra 1. januar 1955: kontorchef i Udenrigsministeriet T. BUSCK-NIELSEN, ekspeditionssekretær i Socialministeriet H. F. GARDE, lærer ARNE HANSEN, frk. VALBORG HANSEN, fuldmægtig i Danmarks Nationalbank P. KRAG, tandlæge OVE LANGE og museumsassistent, revisor E. THRANE-JENSEN.

Foruden æresmedlemmer og korresponderende medlemmer har Samfundet saaledes pr. 1. januar 1955 371 medlemmer, heraf 309 i Danmark, 41 i Norge og 21 i det øvrige Udland. En nettotilgang på 23 medlemmer.

Mødevirksomheden har været fortsat med held og med god tilslutning fra medlemmerne. Der har således været afholdt følgende møder:

25. januar. Overlæge VIGGO STARCKE: Løsningen af Giertrud Birgitte Bodenhoffs mysterium.

25. februar. Læge A. H. RIISE: Borger i Dansk Vestindien.

22. marts. Fru ELSE KORNERUP: Spansk greve eller tysk eventyrer? Hvem var grev Vargas?
21. april. Akademisekretær, civilingeniør V. MARSTRAND: Digteren Anders Arreboe og hans afsættelse som bisp i Trondhjem, særlig set fra spørgsmålets juridiske og sociale side.
22. september. Samfundets 75-års jubilæum. (Se referat nedenfor).
1. november. Lektor M. BORUP: Chr. Molbech.
2. december. Teaterhistorikeren, museumsleder ROBERT NEHENDAM: To kvinder i H. C. Andersens liv.

Desuden har Folkeuniversitetet på Samfundets henstilling i tiden 17. februar–24. marts ladet afholde 6 forelæsninger „Slægter og slægtsforskning“. Forelæsningsrækken blev holdt af administrator, dr. phil. ALBERT FABRITIUS, som gav de ca. 150 tilhørere en første introduktion til genealogiens historie, terminologi og metode.

Oplysningstjenesten har besvaret 40 spørgsmål.

Personalthistorisk Tidsskrift er ikke udkommet i 1954, men Samfundets medlemmer har i stedet modtaget den statelige „Perlestikkerbogen“.

75-ÅRS JUBILÆET

Samfundet for dansk Genealogi og Personalthistorie fejrede 22. september sit 75-års jubilæum. Dagen blev indledet med, at Samfundet mindedes sin stifter, justitsråd SOFUS ELVIUS, idet formanden og sekretæren om formiddagen nedlagde en krans på hans grav på Frederiksberg kirkegård.

Om aftenen samledes en del af Samfundets medlemmer med gæster, ialt 70 festklædte personer, til en souper i Nimbs selskabslokaler. Som Samfundets gæster deltog departementschef, frk. AGNETE VØHTZ, professor, dr. jur. POUL ANDERSEN og direktør JENS TOFTEGAARD med frue. Vore 3 nordiske søsterorganisationer var repræsenteret ved medlem af styrelsen for Genealogiska samfundet i Finland, kanslirådet OSMO DURCHMAN, formanden for Norsk slektshistorisk Forening, overbibliotekar, fil. dr. WILHELM MUNTHE med frue, og formanden for Personhistoriska samfundet, riksarkivarien, fil. dr. BERTIL BOËTHIUS med frue. Desuden var Samfundets æresmedlemmer og designerede æresmedlemmer indbudt med damer.

Samfundets formand, kgl. ordenshistoriograf, overarkivar, dr. theol. BJØRN KORNERUP bød velkommen, hvorefter lensbaron BERNER SCHILDEN HOLSTEN motiverede en skål for statsoverhovederne i de lande, der var repræsenteret. De fire nationalsange påhørtes stående, og der afsendtes telegrammer til statsoverhovederne.

Formanden gav i sin tale et rids af Samfundets udvikling gennem de første 75 år og fremsatte nogle betragtninger over Samfundets situation nu og

i fremtiden. Han rettede en tak til de institutioner og enkeltpersoner, der i den forløbne tid har bistået Samfundet økonomisk og arbejdsmæssigt. Talen indeholdt hovedpunkterne af den artikel, som findes først i dette hefte.

Departementschef, frk. AGNETE VØHTZ bragte en hilsen fra undervisningsministeren, der desværre var forhindret i at være til stede. Departementschefen fandt egentlig ikke, at 75 år var noget stort jubilæum for et *personal-historisk* samfund, hvis medlemmer måtte være vant til at regne med langt større tidsrum, men det var dog en anselig alder i betragtning af de vanskelige vilkår, som humanistiske institutioner arbejder under i vore dage, hvor de eksakte videnskaber trænger sig frem, ofte på bekostning af de humanistiske. Frk. Vøhtz sluttede med en opfordring til ikke at give op over for vanskelighederne og med håbet om en bedring af disse forhold.

De nordiske repræsentanter bragte hilsener og lykønskninger fra deres foreninger, hvorpå professor, dr. theol. J. OSKAR ANDERSEN vittigt og spirituelt takkede Samfundet for den trofasthed, hvormed det røgter den realistiske historieopfattelse, som efterhånden er blevet sjældnen, jvf. de „historiske“ romaner. Postmester KLITGAARD takkede bestyrelsen for de år, han havde haft sæde der og for dens arbejde gennem årene. Til slut takkede formanden hver enkelt af talerne.

Da man derefter samlede ved kaffen, meddelte formanden, at bestyrelsen i dagens anledning havde besluttet at udnævne 6 nye æresmedlemmer, nemlig museumsinspektør H. HJORTH-NIELSEN, postmester C. KLITGAARD, arkivar S. NYGÅRD, kanslirådet OSMO DURCHMAN, Helsingfors, overbibliotekar, fil. dr. WILHELM MUNTHE, Oslo, og riksarkivarien, fil. dr. BERTIL BOËTHIUS, Stockholm. Under selskabets bifald overrakte formanden æresmedlemsdiplomerne, hvorefter dr. Munthe og museumsinspektør Hjorth-Nielsen takkede. Sidstnævnte overrakte samtidig formanden en scrap-book med avisudklip om Samfundet, påbegyndt ved 40-års jubilæet.

Norsk slekthistorisk Forening havde til festen sendt en pragtfuld blomsterkurv, og en del medlemmer sendte telegrafiske lykønskninger. I løbet af aftenen indløb der takketelegrammer fra de fire statsoverhoveder.

REGNSKAB FOR AARET 1953

	Kr. Ø.		Kr. Ø.
Saldo fra forrige Aar	142,56		
Tilskud fra:			
Undervisningsministeriet	1.200,00	Trykning af Tidsskriftet	6.644,00
Dansk-historisk Fællesfond	700,00	Honorarer for Bidrag til Tidsskriftet	1.420,00
Alfred Good's personalhistoriske Fond	200,00	Papir og Tryksager	546,20
Gave fra Direktør Svend Aller i Anledning af Samfundets for-		Porto	472,27
staende 75 Aars Jubilæum	1.000,00	Diverse Omkostninger	166,89
Gaver fra „Samfundets Venner“	803,00	Møder	487,50
Medlemskontingent	5.382,52	Saldo overføres til næste Aar	25,54
Salg af ældre Aargange	322,57		
Indvundne Renter	11,75		
	9.762,40		9.762,40

Samfundet ejer:

Kr. 400,00 4 0/0 Husejer Kreditkasse Obligationer 2. Afd. 5. Serie
Kr. 100,00 4 1/2 0/0 Husejer Kreditkasse Obligationer 2. Afd. 5. Serie
Kr. 1.000,00 4 1/2 0/0 Københavns Kreditforenings Oblig. 8. Serie
Kr. 3.998,08 kontant
Kr. 5.498,08 er Femtusindfrehundrednitotite Kroner 08 Øre,

indestaaende i Overformynderiet iflg. testamentarisk Gave fra Overrets-
sagfører Paul Hennings' Enke, Fru Lina Hennings, født Limpert, Kapitalen
udleveres først ved en Rentenyders Død.

København, den 30. Maj 1954.

sign.: O. H. Clementsen.

Ovenstaaende Regnskab har vi gennemgaaet og sammenholdt med de os forelagte Bilag, og vi har intet fundet at erindre.

København, den 10. September 1954.

sign.: Aage von Benzon.

sign.: Hans F. Randbøll.